Government Seed Farms in the State maintained by the Agriculture Department.

*Q.—208. Sri E. NARAYANA GOWDA (Bangarpet).—

Will the Government be pleased to state :—

(*a*) the number and names of Government Seed Farms in the State maintained by the Agricultural Department for the purpose of growing improved seeds (Districtwise information may be furnished) ;

(*b*) the amount spent by them on these farms for the last 3 years and profits derived from the produce;

(*c*) the arrangements they have made for distribution of seeds directly to the ryots ;

(*d*) the measures that are being adopted by the Department to examine the crops grown by the ryots ?

A.—Sri G. NARAYANA GOWDA (Minister for Agriculture).—

(*a*) 62 *vide*; Statement I given below.

(*b*) Expenditure in Rs. for 1959-60, 1960-61 and 1961-62 farmwise is furnished in the Statement II (placed on the the Table of the House). No profit has been derived from the produce. [Placed in the Mysore Legislature Library—*vide* ; No. 2/L.A September-October 1963.]

(*c*) The production and distribution of registered seed is entrusted to the Village Panchayats and Co-operatives through the Block agency. The Village Panchayats will also select and set up the Registered seed growers (Gramasahayaks) in their jurisdiction. The foundation seed produced on the seed farms are supplied to the Panchayats for setting up the Registered seed growers through the Block Development Officers from seed farms. The Co-operative Societies, the Village Panchayats or Gramasahayaks will procure the Registered seed from Gramasahayaks (Registered Seed Growers) so fixed and distribute to the ryots for general sowing.

(*d*) The Block Development Officer, Agricultural Extension Officer, District Agricultural Officer and the Divisional Deputy Directors, during their tours, inspect the crops, at different stages, in certain percentage of plots where seeds tested and certified for distribution have been utilised for cultivation.

STATEMENT I.

LOCATION OF SEED FARMS II PLAN.

Sl. No.	*Location of Seed Farm*	*Taluk*	*District*
1	2	3	4
1.	Haradanahally ..	Chamarajanagar ..	Mysore
2.	Yelware ..	Arasikere ..	Hassan
3.	Kudige ..	Somwarpet ..	Coorg

1	2	3	4
4.	Haralahally ..	Honnali ..	Shimoga
5.	Shivally	Mandya ..	Mandya
6.	Babbur	Hiriyur ..	Chitradurga
7.	Chandurayanahally ..	Magadi ..	Bangalore
8.	Nugu	Heggadadevanakote ..	Mysore
9.	Jakkanahally* ..	Holenarasipur ..	Hassan
10.	Hirehally	Tumkur ..	Tumkur
11.	Gunderi	Holalkere ..	Chitradurga
12.	Chickbantanahally ..	Jagalur ..	Chitradurga
13.	Eklaspur	Raichur ..	Raichur
14.	Dhadesgur	Sindhanur ..	Raichur
15.	Gangavathi	Gangavathi ..	Raichur
16.	Yadgir	Yadgir ..	Gulbarga
17.	Annigeri	Navalgund ..	Dharwar
18.	Agril. College ..	Dharwar ..	Dharwar
19.	Bijapur	Bijapur ..	Bijapur
20.	Bailhongal	Sampagaon ..	Belgaum
21.	Bylawadgi*	Mundargi ..	Dharwar
22.	K. Hanumanamatti ..	Ranebennur ..	Dharwar
23.	Madrakhandi ..	Jamkhandi ..	Bijapur
24.	Mudhol	Mudhol ..	Bijapur
25.	Halyal	Halyal ..	N. Kanara
26.	Sanoor	Karkal ..	Mangalore
27.	Belthangady ..	Belthangadi ..	Mangalore
28.	Bramhavar*	Udipi ..	Mangalore
29.	Mudagere*	Mudagere ..	Chickmagalur
30.	Lingadahally	Tarikere ..	Chickmagalur
31.	Hallikere	Bhadravathi ..	Shimoga
32.	Hosahally	Chennagiri ..	Shimoga
33.	Bylakuppe*	Periyapatna ..	Mysore
34.	Ratnapura	Hunsur ..	Mysore
35.	Cheelanayakanahally ..	Belur ..	Hassan
36.	Hesaraghatta* ..	Bangalore North ..	Bangalore
37.	Burudugunte	Chintamani ..	Kolar
38.	Chickadasarahally ..	Sidlaghatta ..	Kolar
39.	Varadahally	Chickaballapur ..	Kolar
40.	Bhalki	Bhalki ..	Bidar
41.	Chandapura* ..	Chincholi ..	Gulbarga
42.	Kotnur	Gulbarga ..	Gulbarga
43.	Alland	Alland ..	Gulbarga
44.	Rajolibanda	Manvi ..	Raichur
45.	Lingsugur	Lingasugur ..	Raichur
46.	Bandiharalapur ..	Koppal ..	Raichur
47.	Moca	Bellary ..	Bellary
48.	Gundinahole ..	Kudligi ..	Bellary
49.	Mathigatta ..	Gubbi ..	Tumkur
50.	Sedam	Sedam ..	Gulbarga
51.	Havangi	Hongal ..	Dharwar
52.	Ungura	Kunigal ..	Tumkur
53.	Hudgi	Humnabad ..	Bidar
54.	K. Chandragi ..	Ramadurg ..	Belgaum
55.	Soundalga	Chikodi ..	Belgaum
56.	Athani	Athani ..	Belgaum

*Farms established on permanent sites in lieu of leased farms that were set up in respective years.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ನಾರಾಯಣ ಗೌಡ.—ಈ 56 ಸೀಡ್ ಫಾರಂಗಳಿಂದ ಲಾಭವೇನೂ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಹಾಗಾದರೆ ನಷ್ಟ ಎಷ್ಟಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಜಿ. ನಾರಾಯಣ ಗೌಡ.—ಸಂಪೂರ್ಣ ರೆಕಾರ್ಡನ್ನು ಟೇಬಲ್ ಮೇಲೆ ಇಡಲಾಗಿದೆ. ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಅದರಲ್ಲಿ "Value of produce" ಎಂಬ ಕಾಲಂ ನೋಡಿ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ರೇವಣಸಿದ್ದಪ್ಪ.—ರೈತರಿಗೆ ಇಷ್ಟರತಕ್ಕವರಿಗೆ ನಷ್ಟ ಇಷ್ಟೇ ಆಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆ?

ಶ್ರೀ ಜಿ. ನಾರಾಯಣ ಗೌಡ.—ಈ ಸೀಡ್ ಫಾರಂಗಳನ್ನು ನಾವು ಲಾಭಕ್ಕಾಗಿ ಇಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಒಳ್ಳೆ ಬೀಜಗಳನ್ನು ರೈತರಿಗೆ ಒದಗಿಸಬೇಕೆಂದು ನಾವು ನ್ಯೂಕ್ಲಿಯರ್ ಸೀಡುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಸೀಡ್ ಫಾರಂಗಳಿಗೆ ಒದಗಿಸಿ ಅಲ್ಲಿ ಪರಿವರ್ತನೆ ಮಾಡಿದನಂತರ ಆ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ನರಬರಾಯಿ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ರೇವಣಸಿದ್ದಪ್ಪ.—ಬಿತ್ತನೆ ಬೀಜಗಳನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡತಕ್ಕ ಜನಗೀ ಜನರಿಗೆ ಲಾಭ ಬರುತ್ತಿರುವಾಗ ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೇಕೆ ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿದೆ?

ಶ್ರೀ ಜಿ. ನಾರಾಯಣ ಗೌಡ.—ಈ ಬಾಬಿನಿಂದ ಲಾಭ ಪಡೆಯುತಕ್ಕ ಉದ್ದೇಶ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕಿಲ್ಲ ಎಂದು ಆಗಲೆ ಹೇಳಿದೆ. ನಾವು ಉತ್ಪತ್ತಿ ಮಾಡತಕ್ಕ ಬೀಜದ ಪ್ರಮಾಣ ಕಡಮೆಯಾದರೂ ನಮಗೆ ಈ ಬಾಬಿನಿಂದ ಇಡೈರೆಕ್ಟಾಗಿ ಲಾಭ ಬರುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಇ.ನಾರಾಯಣ ಗೌಡ.—ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಮೂರು ಸೀಡ್ ಫಾರಂಗಳಿವೆ.ಅವುಗಳಿಂದ ಎಷ್ಟು ಬ್ಲಾಕುಗಳಿಗೆ ಬಿತ್ತನೆ ಬೀಜ ಸರಬರಾಯಿ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ?

ಶ್ರೀ ಜಿ. ನಾರಾಯಣ ಗೌಡ.—ಎಷ್ಟು ಸಾಧ್ಯವಿದೆಯೋ ಅಷ್ಟನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎ. ತಿಮ್ಮಪ್ಪ ಗೌಡ.—ಈ ಸರ್ಕಾರಿ ಸೀಡ್ ಫಾರಂಗಳ ಜಮೀನು ಬೀಜದ ರಾಶಿ, ಬಿತ್ತ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯಲು ಯೋಗ್ಯವಲ್ಲದ ಜಮೀನಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಹೀಗೆ ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿದೆ ಅಲ್ಲವೆ?

ಶ್ರೀ ಜಿ. ನಾರಾಯಣ ಗೌಡ.—ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ 61 ಸೀಡ್ ಫಾರಂಗಳಲ್ಲಿ 37 ಸೀಡ್ ಫಾರಂಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರಿ ಬಂಜರ್ ಜಮೀನನಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ಆ ಜಮೀನನ್ನು ಫಲವತ್ತಾಗಿ ಮಾಡಲು ಬಹಳ ಕಾಲ ಹಿಡಿಯಿತು. ಅದೂ ಒಂದು ಕಾರಣ ಲುಕ್ಸಾನಾಗುವುದಕ್ಕೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಲಕ್ಕಪ್ಪ.—ಹಿರಹಳ್ಳಿ ಸೀಡ್ ಫಾರಂನಿಂದ ಲಾಭ ಬಂದಿದೆಯೆ ಅಥವಾ ನಷ್ಟವಾಗಿದೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಜಿ. ನಾರಾಯಣ ಗೌಡ.—ರೆಕಾರ್ಡನ್ನು ಟೇಬಲ್ ಮೇಲೆ ಇಟ್ಟಿದೆ, ನೋಡಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಡಿ. ದೇವೇಂದ್ರಪ್ಪ.—ಸೀಡ್ ಫಾರಂಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಎಕರೆಗೆ ಬೀಜ ಬೆಳೆಯಲು ಖರ್ಚು ಎಷ್ಟಾಗುತ್ತದೆ? ಇಲಾಖೆಯವರಿಗೆ ಹೇಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಖರ್ಚು ಬಂತು?

ಶ್ರೀ ಜಿ. ನಾರಾಯಣ ಗೌಡ.—ಬಹುಶಃ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಸೀಡ್ ಫಾರಂ ಅನ್ನು ಡೆಮಾನ್ಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ಫಾರಂ ಎಂದು ಎಂಬ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಹಾಗಿದೆ. ಸೀಡ್ ಫಾರಂಗೂ, ಡೆಮಾನ್ಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ಫಾರಂಗಳಿಗೂ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಇ. ನಾರಾಯಣ ಗೌಡ.—ಇಲಾಖೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಸಂಬಳ ಸಾರಿಗೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿ ಈಗ ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಈ ನಷ್ಟವನ್ನು ಭರ್ತಿಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ಮಾರ್ಗವಿಲ್ಲವೇ?

ಶ್ರೀ ಜಿ. ನಾರಾಯಣ ಗೌಡ.—ರೈತರು ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂದೆ ಬಂದರೆ ಪರಿಶೀಲಿಸೋಣ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ರೇವಣಸಿದ್ದಪ್ಪ.—ಯಾರದೋ ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಬಂಜರ್ ಜಮೀನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಈ ಫಾರಂಗಳನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ತಾನೆ ಹೀಗೆ ಲುಕ್ಸಾನಾಗುತ್ತಿರುವುದು?

ಶ್ರೀ ಜಿ. ನಾರಾಯಣ ಗೌಡ.—ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗಾಗಲೆ ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ.

Sri D. PARAMESHWARAPPA.—Sir, Government admit that these Seed Farms are working at a loss. Have the Government so far investigated the matter and found out the exact reasons for the losses in these Seed Farms?

Sri G. NARAYANA GOWDA.—We are sure that we do not expect any profit from these Seed Farms.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜೆ. ಮುಕ್ಕಣಪ್ಪ.—ಇಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ 56 ಸ್ಥಳಗಳ ವಿವರಗಳು ಮಾತ್ರ ಇವೆ. ತಾವು ಒಟ್ಟು 62 ಸೀಡು ಫಾರಂಗಳೆಂದು ಹೇಳಿದಿರಿ. ಇನ್ನುಳಿದ ಸ್ಥಳಗಳು ಯಾವುವು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತಿಳಿಸರಾಗುತ್ತದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಜಿ. ನಾರಾಯಣ ಗೌಡ.—ಅವು ಹೀಗಿವೆ.—

ಚಾಮನಹಳ್ಳಿ
ಪುಟ್ಟನಹಳ್ಳಿ
ಹಳೇಬೀಡು
ಜಾಷಹಾಪುರ
ರೆಡ್ಡಿಹಳ್ಳಿ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ರೇವಣಸಿದ್ದಪ್ಪ.—ಸೀಡು ಫಾರಂಗಾಗಿ ಸರಕಾರ ಹೆನ್ನಾಗಿಲ್ಲದೇ ಇರುವ ಜಮೀನನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿನ ಬೆಳೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಬಾರದೇ ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು, ಎಂದು ನಾನು ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಿದರೆ ಉತ್ತರ ಆಗಲೇ ಹೇಳಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದಿರಿ. ಅದು ಯಾವಾಗ ಎನ್ನುವುದು ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಈಗಲಾದರೂ ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಜಿ. ನಾರಾಯಣ ಗೌಡ.—ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಜಮೀನು ಸಿಗದೇ ಹೋದುದರಿಂದ ಬಂಜರು ಜಮೀನನ್ನು ಸರಕಾರ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅದನ್ನು ಫಲವತ್ತಾಗಿ ಮಾಡಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಬೆಳೆ ಬರುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಏಳೆಂಟು ವರ್ಷಗಳಾದರೂ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತ ಬರುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ರಾಮೇಗೌಡ.—Registered Seed Growers ಅವರಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಬೀಜಗಳು ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದು ಸರಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಜಿ. ನಾರಾಯಣ ಗೌಡ.—ಬಂದಿಲ್ಲ.

Construction of Breached Tanks in Sedum Taluk, Gulbarga District.

*Q.—239. **Sri J. P. SARVESH** (Serum).—

Will the Government be pleased to state :—

(*a*) whether any representations have been made by the people of Sedum Taluk, Gulbarga District in regard to construction of the breached tanks in Sedum Taluk ;

(*b*) the names of tanks that are breached in the Gulbarga District along with the estimates prepared for their restoration and also the year and date on which the each tank breached ;

(*c*) the reasons for not including in Budget of 1962-63 the construction and repairs of the breached tanks of Gulbarga District ?

*A.— **Sri ALUR HANUMANTHAPPA** (Deputy Minister for Minor Irrigation).—

(*a*) Yes.

(*b*) *Vide* list given below.

(*c*) Some estimates which were ready, were included in the budget due to shortage of funds.